DECUS

HOLLAND BULLETIN

DIGITAL EQUIPMENT
COMPUTER USERS SOCIETY

Terugblik op het DECUS Europe Symposium

De belangstelling voor het DECUS Europe Symposium wordt ieder jaar groter.

Waren er vorig jaar zo'n 1400 deelnemers, dit jaar zaten we al over de 1700!

Digital liet zich zelf niet onbetuigd. Kosten noch moeite waren gespaard om de nieuwe hardware en software ontwikkelingen te tonen op een gigantische tentoonstelling. Zelden zag men zo'n rij computers naast elkaar staan.

Nr. 24, December 1984

Inhoud

- Terugblik op het DECUS Europe Symposium
- SIG verslagen DECUS Europe Symposium
- Schrijf een artikel voor het DECUS
   Holland bulletin en verdien f 100,—!
- Nieuws van de Management SIG
- Het DECUS Holland Symposium 1985
- Program Library:
  - *nieuwe prijzen geldig per 1 november 1984
  - *V-SP-22 'Poor man's All-In-One system' nader bekeken
- PC SIG Bijeenkomst 23 jan. 1985

Een breed scala van oud naar nieuw ofwel van PDP-7 (en dan nog werkende ook!) tot VAX 11/785!

Gelukkig stonden er ook veel terminals, zodat je tussen de lezingen door nog eens wat uit kon proberen.

Die lezingen werden trouwens zo druk bezocht dat vermoedelijk bijna iedereen het non-transfer agreement had getekend.

Een firma in schaakstukken liet zien hoe men geautomatiseerd schaakstukken kon maken. Zou zo'n groot schaakstuk misschien veroorzaakt zijn door een programmafoutje?

Nog groter en overweldigender was op woensdagavond het Social Event.

Een geslaagd symposium. Fijn om aan terug te denken. Leuk dat onze DECUS sekretaresse er nu ook was. Zo te zien had ze het er flink druk mee.

Het DECUS Europe Symposium: indrukken van een VAX-gebruiker

'Indrukken': dat is inderdaad wat je als deelnemer aan een Europees Symposium in overweldigende hoeveelheden opdoet. Ik zal dan ook, zo kort na deze week van intensief informatie-verwerken, niet proberen een afgerond overzicht te geven, maar alleen hier en daar wat punten verwerken die mij troffen.

Allereerst, en dat zult u ongetwijfeld in nog meer verslagen lezen: de organisatie liep voortreffelijk, dat geldt zowel voor het DECUS aandeel als voor dat van Digital. Wat dat laatste betreft: er stond een indrukwekkende batterij VAX-en en randapparatuur opgesteld. Twee rijen van een meter of dertig lengte, waarop alle Digital software systemen gedemonstreerd werden: VMS, UNIX en allerlei applikatiesoftware. Nieuw voor mij was de 'hackers corner', een speelhoek waar gebruikers zich konden uitleven. ('naar hartelust' wilde ik schrijven, maar door het ontbreken van vrijwel alle privileges werd je toch wel erg beperkt). Een dertigtal terminals was via een Ethernet Server verbonden met al het mooie speelgoed beneden, en ieder kon op zijn favoriete systeem inloggen. Dat werd dan ook ijverig gedaan, en het viel soms niet mee om een terminal te pakken te krijgen.

De DECUS VAX SIG bood een veelheid aan belangwekkende sessies, vaak gelijktijdig op verschillende plaatsen, hetgeen de bezoeker voor moeilijke keuzes plaatste. Een duidelijke misser was de programmering van een serie gebruikersvoordrachten parallel aan de VMS V4 Internals sessie: De gebruiker-sprekers zagen hun inspanning met een vrijwel lege zaal beloond.

Mijn keuzes vielen in meerderheid op de voordrachten van de VMS ontwikkelaars, die ook nu weer in groten getale waren opgetrommeld om ons het fijne van versie 4 te komen vertellen. Mijn eerste indruk was dat er, na het vele dat we al via de Pageswapper hebben kunnen vernemen, niet veel nieuws meer zou zijn, maar bij nader inzien heb ik toch nog heel wat opgepikt. Ik doe een greep:

Een ondertoon van de hele V4 ontwikkeling is het volledig operationeel maken van het cluster koncept. Bij herhaling werd betoogd, dat alle VMS funkties in een cluster precies zo werken als voor een enkele VAX: pas op een heel laag niveau wordt het zichtbaar, dat er in een cluster niet één, maar een aantal CPU's samenwerken. Een aantal nieuwe VMS-komponenten, zoals de Lock Manager, zijn mede met het oog op hun toepassing in het cluster systeem ontwikkeld, maar leveren ook voor de gebruiker van een traditionele VAX belangwekkende nieuwe funktionaliteit op.

Ondanks de funktionele uitbreidingen werken de meeste VMS-funkties nog ongeveer even snel. Wel wordt aanzienlijk meer beslag op het geheugen gelegd (als ik het goed genoteerd heb, moet nu voor de Executive met zijn database wel op 0,5 mbyte gerekend worden). File ACP funkties (open, delete e.d.) kosten een 20% meer CPU tijd. Image activation vraagt een 50-70 msec CPU tijd meer; herhaalde malen werd erop gewezen dat het in V4, veel meer dan tot nu toe, van belang is images te installeren. Meer in het algemeen is de trend, dat bij diverse trade-offs gekozen wordt voor de oplossing die

geheugen kost, omdat de hardware daarvoor met relatief geringe kosten kan worden uitgebreid. Zo wordt b.v. aanbevolen, flinke cache-ruimte te kreëren voor de uitgebreide Logical-name services, omdat die anders een 2.5 maal zo duur worden in CPU tijd (het gaat daarbij overigens om millisekonden).

De relatieve verhouding van de rekensnelheden van de verschillende VAX systemen werd als volgt weergegeven (met het gebruikelijke voorbehoud dat deze cijfers sterk afhangen van de aard van de toepassing):

785	782	780	750	730	MICRO
1.5/1.7	1.7	1.0	0.6	0.3	0.3

DCL is met een groot aantal qualifiers op de diverse kommando's uitgebreid. Fundamenteel nieuw (voor DCL) is het koncept van een 'search list', een lijst van directories die dezelfde rol speelt als de enkelvoudige default directory in V3. De onduidelijkheden rond de typering van een proces als interaktief of batch zijn, naar de ontwikkelaars hopen, nu de wereld uit geholpen. Het detach privilege vervalt; een gebruiker kan nu vrijelijk onafhankelijk processen kreëren tot een maximum aantal dat in de UAF per gebruiker vast ligt.

Op het gebied van memory management zijn een aantal problemen uit de V3 periode aangepakt. Zo zou het nu niet meer mogen voorkomen dat processen een groter aandeel in de resources krijgen dan op grond van hun prioriteit aanvaardbaar lijkt. Ook moet de automatische vergroting van de working set boven het normale quotum, die een optimaal gebruik van een weinig bezet systeem moet garanderen, nu netjes reversibel werken zoals altijd al de bedoeling was. Nieuw is daarbij, dat de vergroting al begint als de working set pas voor drie kwart bezet is; deze vernieuwing is ingevoerd om anomaal gedrag in bepaalde pathologische situaties te voorkomen, maar het lijkt me ook meer in het algemeen een goed idee.

Aan beveiliging van gegevens is een heleboel gedaan. Zo zijn er een reeks nieuwe voorzieningen, die het met slinkse insluipmethoden ontdekken van het wachtwoord van iemand anders zo goed als onmogelijk moeten maken. Naast de bekende vier kategorieën van gebruikers, die het file systeem kent, komt er de mogelijkheid, per file een 'access list' te specificeren van UIC's met bijbehorende toegangsrechten. Het hele aldus uitgebreide protektiemechanisme wordt ook toepasselijk voor logical-name tabellen; uitbreiding tot andere data strukturen wordt voorzien.

Het file systeem tenslotte biedt de mogelijkheid schijfblokken automatisch te overschrijven op het moment dat zij worden vrijgegeven (b.v. bij delete) of voor een nieuwe file worden geallokeerd (b.v. bij extend). Met deze operaties wordt de voor mij onbegrijpelijke term 'highwater marking' geassocieerd. De extra i/o die dit kost is geheel nutteloos voor gebruikers die niet in databeveiliging zijn geïnteresseerd; het moet dan ook mogelijk zijn, dit feature uit te schakelen, maar hoe gemakkelijk dat gaat werd niet duidelijk. De V4 FORTRAN compiler komt met de door velen verlangde mogelijkheid van het definiëren van 'structures' (als ik het wel heb naar het voorbeeld van Pascal). Een structure is een door de gebruiker zelf gedefinieerd data type; het is vergelijkbaar met een traditioneel array maar kan samengesteld zijn uit variabelen of arrays van verschillende elementaire data types door elkaar. Zo kan bijvoorbeeld de indeling van een RMS Record Access Block (RAB) als een structure gedeklareerd worden. Een probleem bij het invoeren van dit soort innovaties is, dat er nog geen internationale standaard voor bestaat.

Digital heeft nu gekozen voor een opzet, die duidelijk afwijkt van de ontwikkelingen in de standaardisatie-kommissie, zodat in de toekomst geen verwarring mogelijk is. Wie nu de DEC standaard gaat gebruiken loopt dus grote kans, in de toekomst met twee verschillende standaards te maken te krijgen (waarschijnlijk wel beide ondersteund door de compiler); ik kan me voorstellen dat de mogelijkheden van dit nieuwe feature velen ertoe zullen bewegen, dat risiko maar op de koop toe te nemen.

De Debugger is naar alle kanten uitgebreid en wordt daarmee een steeds mooier stuk gereedschap. Wie het nog niet kent, neme eens een uurtje om de drempel te overschrijden: hij zal zijn moeite ruimschoots beloond vinden, en dat nog eens te meer als hij V4 in huis krijgt. Van belang voor het vangen van mysterieuze kevers is de mogelijkheid, een automatische dump van een stuklopend programma te vragen. Dit lijkt me met name nuttig voor programma's die interaktief alles normaal doen, maar als batch job fout lopen. In dat soort situaties moest je tot nu toe maar raden wat er mis was.

Voor de liefhebbers van Kernel-mode programmeren is er ook nieuws: IPL\$ – synch is verhoogd van 7 naar 8; wie netjes geprogrammeerd heeft met gebruik van symbolische namen hoeft alleen maar opnieuw te compileren. De konsequenties van deze verandering voor drivers, die IPL = 8 als fork niveau gebruiken, werden genoemd; als ik het goed genoteerd heb, verdient het overweging dit niveau naar 9 te verhogen, maar dat hoeft niet. I.v.m. de implementatie van access lists is de lay-out van UCB's veranderd; ik kreeg de indruk dat de konsequenties voor eigengemaakte drivers in sommige gevallen iets verder zouden kunnen gaan dan de noodzaak van een simpele her-kompilatie.

Er komt nu een officieel gedokumenteerde methode voor het maken van eigen output symbionten. Dit kan ofwel door het dynamisch modificeren van een kopie van de print symbiont ofwel door een geheel eigen programma te schrijven dat via een aantal interface routines met de job controller kommuniceert. De eerste methode wordt aanbevolen; voor de laatste wordt volledige kompatibiliteit met toekomstige ontwikkelingen wel nagestreefd, maar niet gegarandeerd.

Bij alle vernieuwingen is kompatibiliteit met het bestaande een voorname richtlijn geweest. De gemiddelde gebruiker hoeft dan ook bij de overgang naar V4 geen schokken te verwachten. In de systeem start-up procedures zullen wel enkele aanpassingen nodig zijn, onder meer i.v.m. de grondig verbeterde batch/print controller en de veranderde inrichting van groeps – logical – name tabellen. Een en ander zal in de release notes nauwkeurig uit de doeken worden gedaan.

Tussen alle VMS-bedrijven door liep ik nog een paar UNIX-sessies af. Ik weet nu eindelijk dat 'shell' gewoon een ander woord voor 'command interpreter' is, waardoor UNIX opeens een stuk minder mysterieus geworden is. Voor wie er veel mee werkt lijkt het me een mooi systeem; een af-en-toe gebruiker zal moeite hebben met het onthouden van alle afgekorte kommando's en van de betekenissen van alle leestekens uit de bovenste rij van zijn toetsenbord. In dat opzicht doet UNIX aan APL denken. Het zou aardig zijn als iemand eens een bijdrage over UNIX voor dit bulletin schreef, terwille van de grote menigte van traditionele DCL-gebruikers!

Johan Hamaker

RSTS op het DECUS Europe Symposium in Amsterdam

Zoals de meesten van u wel weten was het DECUS Europe Symposium in Amsterdam een geweldig sukses. Na de afscheiding van de Office Automation Group hadden wij, de RSTS Steering Committee, besloten om de naam te veranderen in Commercial SIG. Dat gaf ons de mogelijkheid om niet alleen RSTS, maar ook vele andere onderwerpen te kunnen presenteren. Het merendeel van de sessies was RSTS of VAX georiënteerd. Voorbeelden hiervan waren de 4e generatie programma's zoals PRO IV, sessies over Financial Modelling, ULTRA, RDB en Database Design VAX-11 DBMS.

Traditie getrouw hadden wij een hele middag gereserveerd ten behoeve van RSTS. Poul Koning, een Nederlander die in het Development Team zit, kwam vanuit Merrimac om ons het een en ander te vertellen over release 9. Dat was me nogal wat! Als ik dat zo hoor staat er heel wat op stapel en is RSTS nog lang niet dood. Om eens een paar dingen te noemen: alloceren van geheugen dat dan gebruikt kan worden als virtuele schijf, beter gebruik van I&D space waardoor macro-programma's 64 K kunnen worden, zo'n honderdtal aanpassingen in DCL en een nieuwe batch processor.

Verder heeft Paul het over beveiliging gehad en wist hij te vertellen dat ook hier aanpassingen waren ten aanzien van disk structures, improved passwords, multiple privileges, quota's en decnet security.

Aparte sessies werden georganiseerd voor produkten als BASIC-Plus-2 en PDP11 Sort/Merge en voor de VAXmensen een anderhalf uur durende sessie over ACMS.

Gezien het aantal mensen dat steeds aanwezig was mogen wij best tevreden zijn. Ik hoop dat het in Cannes volgend jaar ook zo goed zal gaan.

Geb Nicolaï

Het DECUS Europe Symposium

Het verhaal van de voortgaande VAXinatie, belicht vanuit de TOPS-20 hoek

We mogen dit jaar terugblikken op een bijzonder geslaagd symposium, zowel wat betreft organisatie als de kwaliteit van de voordrachten en de Digital tentoonstelling. De door Digital afgevaardigde sprekers waren veel opener dan de afgelopen 2 jaar en tijdens privé gesprekken bereid veel meer te vertellen. Digital is duidelijk opweg zijn TOPS gebruikers de Ethernet en CI kant op te duwen. Tot medio 1985 zijn alle ontwikkelingen voor TOPS daarop gericht. Wat er daarna gebeurt hangt af van de gebruikers. Digital heeft vorig jaar toegezegd TOPS nog gedurende 5 jaar te zullen blijven supporten, daarvan is één jaar verstreken en één jaar volgepland. De gebruikers kunnen dus hooguit nog invloed uitoefenen op het beleid van de laatste 3 jaar. Veel zal deze invloed wel niet meer uitmaken, maar toch hebben de TOPS gebruikers tijdens de DEC 10/20 Business meeting een keuze gemaakt uit een vijftigtal punten, waarvan men vindt, dat Digital er de komende tijd aandacht aan moet besteden. De top-6 is:

- 1 54 stemmen TOPSxx monitor op VAX waaronder zowel VMS als UNIX draait
- 2 30 stemmen EDT10 editor (alleen voor TOPS-10)
- 3/4 26 stemmen Goedkopere Ethernet apparatuur voor TOPS gebruikers (volgens zeggen is identieke apparatuur voor VAX ongeveer 3 maal zo goedkoop).
- 3/4 26 stemmen TOPS10, TOPS20 en VMS moeten gebruik kunnen maken van een gemeenschappelijke HSC50, echter wel met verschillende disk drives.
- 5 25 stemmen Support Galaxy dusdanig, dat asynchrone apparatuur voor printen en plotten gemakkelijk kan worden geïnstalleerd.
- 6 22 stemmen Data Access Protocol in TOPS

Bij de stemming waren 18 TOPS-10 gebruikers en 28 TOPS-20 gebruikers aanwezig. Iedere gebruiker mocht in totaal 10 stemmen uitbrengen, naar keuze te verdelen over 1 tot 10 onderwerpen.

Helaas is het DEC SYSTEM 2020 het slachtoffer geworden van de voortschrijdende technische vooruitgang bij Digital. Zijn software zal blijven hangen op het niveau van 1982/1983. Digital is niet in staat (of wil niet) de KS10 processor aanpassen. In de nabije toekomst zal de 2020 z'n leven dus in eenzaamheid moeten slijten, niet gekoppeld aan zijn andere TOPS vrienden. Eén lichtpuntje is er: KERMIT, zo bestaat er tenminste nog een mogelijkheid om af en toe iets van een ander systeem te horen.

De voortgaande VAXinatie blijkt ook uit het feit, dat er veel bekende gezichten (en bijbehorende figuren) uit de TOPS-hoek van voorgaande symposia nu ook wel aanwezig waren, maar met een VAX pet op en zich zelden of helemaal niet in hun oude bekende omgeving lieten zien. Een soortgelijk geluid komt ook uit de RSX-hoek.

Een zeer interessant verhaal over VAXinatie werd gehouden door Chris Bond van het Skilcenter in Leeds. Chris had samen met een kollega en 2 mensen van ICI een COBOL-74 – DBMS-20 – TRAFFIC-20 applikatie verhuisd naar een VMS-systeem. Op duidelijke wijze verhaalde hij, hoe zij in circa 25 manweken het pakket hadden overgezet en welke problemen er waren opgetreden.

Gehoord: Weet jij hoe VENUS een jump instruktie uitvoert? Nee? Zij houdt haar PC vast en schuift haar memory voorbij.

De tentoonstelling van Digital vond ik grote klasse. Ook hier vierde de VAXinatie hoogtij. Een veel gehoorde vraag bij niet VAX-systemen was: 'Kan dit ook onder VMS?' De 2 aanwezige 2065 systemen hebben zich niet door de VAX-en schaakmat laten zetten hoewel hun netwerknaam anders zou doen vermoeden (Check en Mate). Er was een grapjas (misschien een gefrustreerde VAXinaat), die op de een of andere manier er in was geslaagd Check en/of Mate technisch plat te krijgen en dat veelvuldig probeerde te bewijzen, hetgeen het misnoegen van de TOPS menigte opwekte. Wie het was weten we niet, maar misschien komt hij nog wel eens voor zijn daden uit.

Dat het tijdens zo'n symposium niet mogelijk is iedereen tevreden te stellen blijkt wel uit de volgende twee feiten.

Er waren mensen, die het Social Event waardeloos en ongezellig vonden. Maar ja, als je ergens voor de gezelligheid heen gaat, zal je zelf ook de nodige gezelligheid mee moeten brengen en niet gaan zitten afwachten of een ander dat doet.

Ook waren er mensen, die het geschenk maar stom vonden. Anderen, onder wie mijn persoon, vonden het zeer origineel. Het vereist nog de nodige oefening om er mee te kunnen rekenen. Je moet echter wel blijven nadenken, bij wat je doet en tot mijn spijt moet ik konstateren, dat dit in dit computer tijdperk voor veel mensen steeds moeilijker wordt. We worden steeds afhankelijker van onze PC's.

Gehoord: Weet jij waarom veel systeemprogrammeurs Halloween (de avond voor Allerheiligen) en Eerste Kerstdag door elkaar halen? Nee? Heel eenvoudig, 31 oct = 25 dec.

Tot volgend jaar in Cannes.

Ruud R. van Elsäcker

DECUS Europe Symposium Amsterdam: Fortran-77 voor RT-11

Ook op het DECUS symposium van dit jaar was weer veel te genieten voor de echte RT-11-er. Evenals andere jaren waren ook nu twee leden van het RT-11 ontwikkelingsteam overgekomen. Greg Adams en Jim Metsch waren bij elke sessie aanwezig en deden zeer enthousiast met de diskussies mee. Vooral de aanwezigheid van deze twee gaf de bekende sfeer, waarin iedereen zijn eigen specifieke problemen kon bespreken met deze en andere RT-11 kenners.

Greg zorgde voor een aantal presentaties waarin de huidige stand van RT-11 werd belicht. Het belangrijkste was wel de overtuiging van Greg en Jim dat RT-11 weer leeft en dat is wel wat anders dan twee jaar geleden. Omdat RT-11 nu beschikbaar is voor de PRO heeft RT-11 een flinke push gekregen, terwijl omgekeerd de PRO een flinke push van RT-11 heeft gehad. Uitgebreid werd verteld hoe de nieuwe features van V5.0 en V5.1 werken, welke software nu beschikbaar is en welke binnenkort te verwachten is. Reeds beschikbaar, als DCS (Digital Classified Software), is Fortran-77, waarover verderop meer en mogelijk zullen TSX +, Oragon Pascal-2 en Cobol binnenkort ook in DCS worden opgenomen. Een speciale sessie werd besteed aan de XM-monitor en het voordeel boven FB en SJ, vooral op machines met veel geheugen zoals de PRO.

De meest in het oog springende mededeling was wel de beschikbaarheid van Fortran-77. De maker hiervan, een softwarehuis, was ook aanwezig. De compiler en de OTS-bibliotheek zijn volledig overgenomen van de RSX versie, inklusief de eventuele bugs. Dat wil zeggen dat deze compiler volledig compatible is met de RSX versie, slechts key-indexed RMS-files zijn natuurlijk onbekend. Ook Fortran-77 heeft als grootste voordelen de efficiënte Code, INCLUDE-statement, integer*4 support en IF – THEN – ELSE konstrukties. Wel moet de machine de FPP instrukties kennen, maar mogelijk is dat voor een volgende versie niet meer nodig. Ik denk dat met dit produkt een oude RT-11 wens eindelijk in vervulling is gegaan.

Greg Adams versprak zich eenmaal tijdens een diskussie en kondigde ongewild BASIC-plus aan voor RT-11, natuurlijk zeer de moeite waard voor de PRO-gebruikers.

Ik mag hier niet vergeten te vermelden dat de RT-11 magic sessie weer van hoog niveau was en dat velen de lange zit tot 12 uur 's nachts hebben volgehouden.

Ronald Beetz

Management SIG

Op 6 september jl. kwam het bestuur van de onlangs opgerichte Management SIG voor de eerste maal bijeen. Onder meer werd gesproken over de doelgroep en de doelstellingen van deze SIG.

De Management SIG betreft een groep managers die te maken hebben of krijgen met veranderingen in de informatievoorziening op hun werkterrein en die de gevolgen van die veranderingen moeten plannen, opvangen en kontroleren. Ze is bij uitstek geïnteresseerd in de planning en de samenhang van beschikbare en beschikbaar komende hulpmiddelen om de bedrijfsvoering te optimaliseren. Ze is niet gericht op de optimalisatie van al dan niet specifieke hulpmiddelen in de sfeer van hardware, software of diensten. De samenhang heeft zowel betrekking op de discipline van de managers als op de komplexiteit van alle mogelijke hulpmiddelen. Voor wat betreft de disciplines gaan de gedachten voornamelijk uit naar funktionarissen in de driehoek die wordt gevormd door de sectoren Personeel, Organisatie en Informatiebeleid. De automatiseringssector als ontwikkelingsdiscipline en belangstellende gebruikers zijn eveneens welkom.

Uitgaande van het feit, dat niet één organisatie gelijk is aan de andere, dat zeker de personele bezetting niet gelijk is, zal ook de oplossing voor de diverse problemen ongelijk zijn. Op managementniveau zijn de principes van de aanpak het meest belangrijk, niet de details van de uitvoering. Het gaat om het beleidsmatige, de trend. Dit laat onverlet, dat ook specifieke behoeften kunnen worden onderkend!

Voorzover die specifieke behoeften niet typisch liggen op het terrein van een der andere SIG's (meer technisch georiënteerd), kunnen ze door de leden van de Management SIG individueel of gezamenlijk ter hand genomen en/of periodiek worden geëvalueerd. In dit verband wordt vooral gedacht aan organisatorische, edukatieve en min of meer filosofische benaderingen. Ter ondersteuning van de beleidsvorming kunnen lezingen worden georganiseerd waarbij ervaringen worden uitgewisseld.

Voorbeelden van specifieke onderwerpen die aangeven in welke kaders wordt gedacht zijn ter oriëntatie aan deze introduktie toegevoegd.

Het betreft geen definitieve of limitatieve opsomming doch een situatieschets van momenteel in de belangstelling staande onderwerpen. Het beeld is uiteraard aan verandering onderhevig.

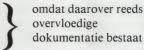
Voorbeelden van gebieden die aandacht verdienen of stellingen m.b.t. ontwikkelingsstrategiën zijn:

- *Het nadeel van de voorsprong in relatie tot het voordeel van de achterstand als er sprake is van de toepassing van geavanceerde hulpmiddelen.
- *Het nadeel van het als eerste zetten van een standaard tegenover de voordelen van de ondersteuning die de trendzetter krijgt.

- *Op welk moment de struktuur van een organisatie moet worden aangepast bij ingrijpende automatisering.
- *Het anticiperen op 5e generatie computers.
- *Het probleem van het uitwijken bij kalamiteiten, de rekonstruktie van gegevensverzamelingen en het kunnen terugvallen op handmatige of mechanische procedures.
- *Het manager zijn in de informatiemaatschappij.
- *De nieuwe mogelijkheden tot decentralisatie.

Niet direkt voor de hand liggende onderwerpen zijn:

Kantoorautomatisering Lokale netwerken Planningssystemen

Samengevat:

Planning is een der grondelementen van het management; het toekomstgericht denken is daarom karakteristiek voor de manager.

Het onderkennen/overzien van de gevolgen van de invoering of verandering van informatiesystemen gaat nog altijd uitermate gebrekkig, is afhankelijk van vele toevallige faktoren, met name ervaringen en het aanwezig zijn van innovatief vermogen bij leveranciers, management en specialisten.

Het bundelen, uitwisselen, observeren en analyseren van de principes van ideeën en oplossingen voor gekonstateerde problemen kan de weg naar het te bereiken doel vaak aanmerkelijk bekorten of althans voor wat betreft de kosten beperken. De aandacht blijft echter hoofdzakelijk gevestigd op het te realiseren produkt in plaats van op de uitvoering van een proces.

J. de Jong

Schrijf een artikel voor het DECUS Holland bulletin en verdien f 100,—!

Sinds vorig jaar beschikt de redaktiekommissie over een potje waaruit schrijvers van een goed artikel voor ons blad een 'aanmoedigingspremie' kunnen krijgen. Dit potje is destijds bij wijze van experiment ingesteld en gefinancierd door het DECUS Holland Bestuur. Een experiment dat suksesvol is gebleken. Vandaar dat de redaktiekommissie het bestuur heeft gevraagd hier mee door te gaan. Hiermee is ingestemd en het vooruitzicht op een premie van f 100,— vooi een goed stukje tekst blijft gehandhaafd. Aarzel dus niet en stuur ons uw bijdrage. Alle kopij is van harte welkom!

Het is uiteraard aan de redaktie om te beslissen wiens pennevrucht gehonoreerd wordt. Vanzelfsprekend komen auteurs, die uit hoofde van een funktie in DECUS een bijdrage (b.v. een SIG-verslag) leveren, hiervoor niet in aanmerking.

Nieuws over het komende DECUS Holland Symposium

Terwijl velen van u nog volop in de zon van hun welverdiende vakantie genoten, is achter de schermen al begonnen met de voorbereidingen van het DECUS Holland Symposium.

De nog steeds onstuimige groei van Digital is ook merkbaar binnen DECUS Holland en manifesteert zich met name in een toenemende belangstelling van onze leden voor onderwerpen van meer algemene aard.

Om op deze behoeften van onze leden in te spelen heeft het bestuur besloten om dit keer voor het eerst een tweedaags symposium te organiseren.

Dit tweedaagse symposium zal op 23 en 24 april 1985 gehouden worden in het RAI Congrescentrum te Amsterdam en staat geheel in het teken van kommunikatie, netwerken en gedistribueerde verwerking.

De eerste dag is bedoeld voor die gebruikers wier belangstelling voornamelijk uitgaat naar de techniek. Naast de traditionele SIG-bijeenkomsten in de middag zullen 's morgens na het huishoudelijk gedeelte een tweetal technisch georiënteerde lezingen door Digital gegeven worden.

De tweede dag richt zich speciaal op die gebruikers wier belangstelling niet primair op de techniek is gericht en die betrokken zijn bij of verantwoordelijk zijn voor de bepaling van het beleid en de besluitvorming t.a.v. automatisering.

In een viertal lezingen zal op de 'management' dag worden ingegaan op de volgende probleemgebieden:

- Wat moet iemand die beslissingen neemt weten om niet door 'vakidioten' misbruikt te worden?
- Wat zijn de problemen bij de selektie en invoering van een L.A.N. (Local Area Network).
- Wat zijn de problemen en oplossingen daarvoor verbonden aan de implementatie, het beheer en de ondersteuning van een groot PC-netwerk?
- Wat zijn de ervaringen binnen één organisatie met zowel gecentraliseerde als gedistribueerde verwerking.

Ten aanzien van de invulling van deze tweede dag wordt momenteel onderhandeld met een aantal bekende en vooraanstaande sprekers die elk met hun grote kennis van zaken garant staan voor een behoorlijke dosis toegevoegde waarde.

Meer nieuws krijgt u zodra het programma definitief is en alle sprekers bekend zijn. Uw Symposium Koördinator, S. Kortenbout.

Laatste nieuws

Bij het ter perse gaan van dit nummer ontvingen wij de bevestiging dat de heren Ir. J.W.J. van Til, Senior Consultant, James Martin Associates, en Ir. W.L. van Dinten, Directeur Strategie, Rabobank Nederland, gastsprekers op de management dag zullen zijn.

1984/1985 DECUS program library software catalog

De katalogus is te bestellen door overmaking van f 25,— op

bankrekening nummer 30.00.82.320 van de Rabobank in Utrecht of

girorekening nummer 40 899 44

beide t.g.v. DECUS Holland, Utrecht

onder vermelding van: 'DECUS PL CAT. 1984/85'.

Vergeet niet tevens uw lidmaatschapsnummer te vermelden. Zonder deze informatie kan uw aanvraag niet in behandeling worden genomen.

Prijslijst DECUS program library geldig per 1 november 1984

MEDIA CODE	PRIJS*	MEDIA CODE	PRIJS*
Write-up (= dokumentatie):		DECtape (TU-56):	
AA: 1 – 40 pag.'s	f 27,50	HA: 1 tape	f 330,—
AB: 41 – 60 pag.'s	f 50,—	HB: 2 tapes	f 520,—
AC: 61 – 140 pag.'s	f 95,—	HC: 3 tapes	f 710,—
AD: 141 – 360 pag.'s	f 130,—	HD: 4 tapes	f 980,—
AE: 361 – 640 pag.'s	f 235,—	HE: 5 tapes	f 1180,—
AF: 641 – 860 pag.'s	f 310,—		,
AG: 861 – 1140 pag.'s	f 385,—	RX-01 diskettes (single density):	
AH: 1141 – 1860 pag.'s	f 435,—	KA: 1 diskette, 8 inch	f 220,—
AI: 1861 – 2140 pag.'s	f 570,—	KB: 2 diskettes, 8 inch	f 365,—
AJ: 2141 – 2860 pag.'s	f 690,—	KC: 3 diskettes, 8 inch	f 455,—
AK: 2861 – 3140 pag.'s	f 805,—	KD: 4 diskettes, 8 inch	f 670,—
AL: 3141 – 3860 pag.'s	f 925,—	KH: 8 diskettes, 8 inch	f 1205,—
Listings:		RX-50 diskettes:	
BA: 1 – 40 pag.'s	f 27,50	JA: 51/4 inch floppy, 1 diskette	f 157,—
BB: 41 – 60 pag.'s	f 50,—	JB: 51/4 inch floppy, 2 diskettes	f 250,—
BC: 61 – 140 pag.'s	f 95,—	JC: 51/4 inch floppy, 3 diskettes	f 355,—
BD: 141 – 360 pag.'s	f 130,—	JD: 51/4 inch floppy, 4 diskettes	f 440,—
Mikrofiche:		Maptape 600 foot:	
CA: 1 – 5 fiches	f 27,50	MA: 1 programma	f 340,—
CB: 6- 15 fiches	f 50,—	MC: Special tape	f 392,—
CC: 16 – 40 fiches	f 95,—	MS: Symposium tape	f 372,—
Write-up and listings:		Magtape 2400 foot:	
DA: 1 - 40 pag.'s	f 27,50	PA: 1 programma op 1 tape	f 495,—
DB: 41 – 60 pag.'s	f 50,—	PB: 1 programma op 2 tapes	f 755,—
DC: 61 – 140 pag.'s	f 95,—	PC: meerdere programma's	f 695,—
Manual:		PS: Symposium tape	f 695,—
	f 27,50	RK-05 Disk:	
EA: 1 - 40 pag.'s EB: 41 - 60 pag.'s	f 50,—	QA	f 745,—
EC: 61 – 140 pag. 's	f 95,—	γn	1 /43,—
ED: 141 – 360 pag. 's	f 130,—	RL-02 Disk:	
EE: 361 – 640 pag. 's	f 235,—	SC	f 1045,—
EF: 641 – 860 pag. 's	f 310,—	50	1 1045,—
L1. 0+1 = 000 pag. 5	1 310,—		

^{*} Prijswijzigingen voorbehouden

Nader bekeken: V - SP - 22

In dit artikel wordt een programma beschreven dat All-In-One-achtige funkties heeft.

Het programma is in de DECUS Library opgenomen onder nummer V-SP-22 en wordt aangeduid als 'Poor man's All-In-One System'.

Het systeem is ontworpen om technici, zonder specifieke VMS-kennis een goed gebruik te laten maken van de beschikbare computerkapaciteit.

De uitgangspunten bij het ontwerp waren onder meer: gebruikersvriendelijkheid, eenvoudig uitbreidbaar, een konsistente user-interface, aanpasbaar aan individuele wensen en menu-gestruktureerde input.

VPW gebruikt DCL kommando procedures voor de menu's, voor wat betreft de output. Het lezen van kommando's door het systeem is gerealiseerd met een 'DCL foreign-command'.

De interface naar de menu's wordt geregeld via symbooldefinities.

Bij het opstarten van VPW kijkt het systeem in de agenda van de betreffende gebruiker en meldt eventuele afspraken voor die dag.

De keuzemogelijkheden van het eerste menu zijn onder andere: desk- The VAX Electronic desk, Instruction- the VAX instructor, Logoff, Personal- the VAX personal workstation, Research- the VAX research assistent en Exit.

De keuzemogelijkheden, behalve Logoff en Exit uiteraard, leiden naar een tweede menu.

De desk-optie leidt naar een menu met standaard kantoorautomatiseringsfunkties zoals een agendasysteem, electronic mail, adressenbestand en een spreadsheet en natuurlijk een wordprocessor systeem.

Dit systeem biedt tevens de funkties van een document manager. Dit houdt in dat een soort archiveringssysteem beschikbaar is en een spellingskorrektor. Het archiveringssysteem is geïmplementeerd met behulp van de VMS library utility.

De VAX-instructor optie uit het hoofdmenu leidt naar een aantal VMSCAI (VMS computer aided instruction) funkties. Hierin kunnen naast de standaard DEC CSI's (FDTCAI, DTRCAI, VMSCAI) eigen ontwikkelde CAI's opgenomen worden.

Vanuit het research assistent menu, dat bereikt wordt via 'Research' in het hoofdmenu kunnen onder meer een kalkulatie funktie en een VAX/IBM tape transfer utility worden benaderd. Vanuit dit menu is ook een overgang mogelijk naar VAX/VMS.

Dit artikel is een samenvatting van hetgeen in de september editie van het blad DEC-Professional is gepubliceerd. Een overdruk hiervan is op aanvraag verkrijgbaar bij G. Goris, telefoon (020) 82 38 58.

Guus Goris Program Library Koördinator

Nieuwe programma's in de Program Library

CPM-116	Vol. 16	Assemblers, other utilities and
		FOCAL
CPM-117	Vol. 17	Utilities, Denver Tiny Basic and Non-Basic Games
CDM 110	W-1 10	
CPM-118	Vol. 18	Math Routines, Monitors and Casual
CPM-119	Vol. 19	Various Utilities
CPM-120	Vol. 20	Basic-E/Basic programs, Pictures
CPM-121	Vol. 21	Microsoft BASIC programs
CPM-122	Vol. 22	Monstrous Startrek Games
CPM-123	Vol. 23	STOIC: Stack Oriented Interactive
		Compiler
CPM-124	Vol. 24	CP/M Utilities, MACRO Libraries,
		RATFOR
CPM-125	Vol. 25	Various Assembler Utilities
CPM-126	Vol. 26	Microsoft BASIC & FORTRAN
		Games & Utilities
CPM-127	Vol. 27	Microsoft BASIC Games
CPM-128	Vol. 28	BASIC-E Utilities, Games,
		Database, ALGOL-like Language
CPM-129	Vol. 29	Assembler Games, utilities,
		FLoating Point Part-I
CPM-130	Vol. 30	BASIC-E Version 1.4 Floating Point
0111110	, 01, 50	Part II
CDM 121	W-1 21	
CPM-131	Vol. 31	Tarbell Basic Language and
		Assembler Source Part One
CPM-132	Vol. 32	Tarbell Basic Language and
		Assembler Source Part Two
CPM-133	Vol. 33	Search & Rescue Programs
CPM-134	Vol. 34	Sam 76; MACRO/Text Processing
C1 1V1-154	101. 54	Language Utilities
CDM 125	W-1 25	
CPM-135	Vol. 35	FELIX Graphics Animation
		System
CPM-136	Vol. 36	Assemblers, Editors, Text
		Memory, Utilities, TL Drivers
CPM-137	Vol. 37	CBASIC2 Programs
CPM-138	Vol. 38	CP/M Speed Up Utilities
CPM-139	Vol. 39	Music Programs
CPM-141	Vol. 41	Ham Radio, Linear Equation
CFWI-141	VOI. 41	
CD) 4 1 42	37 1 40	Solver, Chess
CPM-143	Vol. 43	Osborne CBASIC2 Accounts
		Payable and Accounts Receivable
CPM-144	Vol. 44	Osborne/McGraw-Hill General
		Ledger Programs
CPM-145	Vol. 45	Osborne/McGraw-Hill Payroll
		with Cost Accounting
CPM-146	Vol. 46	Various CP/M Utilities
CPM-147	Vol. 47	MODEM and Directory Programs
CPM-149	Vol. 49	Rational FORTRAN, CDOS
		Routines for CP/M
CPM-150	Vol. 50	Pascal Compiler
CPM-151	Vol. 51	STAGE2 Macro Processor
CPM-152	Vol. 52	Copyfast and Batch/Varbatch
CPM-153	Vol. 53	SIG/M Vol. 1 ADVENTURE!
CPM-154	Vol. 54	Games
		4903: VT180 Communications
CPM-250		
000	Program	
CPM-251		NG: An Elementary School
		's Gradebook for the Rainbow
	Series	
CPM-252	Screen C	Control Library
		•

DM-102	RUNOFF	VAX-94	Danima 747 Eliaba Si alaa
DM-102	WVU: Sort-Merge Utilities		Boeing 747 Flight Simulator
		VAX-97	8080 Translator
DM-104	DIRECT: OS/8 Directory Listing Program		
DM-105	PDP-8 Cookbook	8-935	FODT: FORTRAN IV On-line
			Debugging Tool for OS/8
PRO-122	General Purpose Database Package		
PRO-123	BASIC, PASCAL, Portacalc, Kermit and a	10-359	CSM Plotting package
	Desk Top Calendar for the Professional-350	10-360	FORMAL: SR Matrix Computation
			System
11-SP-63	Symposium Tape from the RSX SIG,	10-361	DUMPER-10
	Zurich, Fall 1983	10 001	DOM ER TO
11-SP-65	Symposium Tape from the RSX-11 SIG,	20-SP-6	Symposium tape for the
-1 51 50	Spring 1983, St. Louis	20-31 -0	DECSYSTEM-20 SIG, Fall 1983, Las
11-SP-66	Symposium Tape from the RT-11 SIG,		
11 51 00	Spring 1984, Cincinnati	20.170	Vegas
11-SP-67		20-179	Interactive Linear Programming
11-31-07	Symposium Tape from the RSX SIG, Spring	20.100	Package
1 CD (0	1984, Cincinnati	20-180	PLAY: A Game Restrictor for TOPS-20
1-SP-68	C Language System in RT-11 Format		
11-729	ASDLOG: Automatic Searching for		etreffende distributie-media, vereiste
11.720	DIALOG Literature Search		l. kan worden verstrekt door de DECUS-
11-730	Steinmetz High School Card Reader	sekretaresse.	
	Monitor		
11-731	Kermit-11	DOCIO	1. ** 1
11-732	Inter-Computer File Transfer Program	PC SIG	-bijeenkomst
11-733	PLIBR: A Library Control Program		
11-734	ASCII Driven MENU for RSTS/E	23 ianua	ari 1985 in
11-735	RSTS/E File list and Scan Utilities	•	
11-746	Virtual DECtape System for Version 4.0 of	Hoog B	rabant, Utrecht
	RT-11	11008	
11-737	EDMACS: A Screen Editor Program	On woensdag	23 januari 1985 organiseert de PC SIG
11-739	GRADES: Course Management Program	een bijeenkomst	
11-740			in ordent.
	Netpac	Lokatie · Hoc	og Brabant, winkelcentrum Hoog
11-741	VLOAD: A Program for RT-11 Extended		harijne, Utrecht;
Memory Monitor		Aanvang: 10.0	
11-742	LEAP: Library Electronic Acquisition	Sluiting : ± 1	
11 / 12	Program	Stutting . I I	7.00 dui.
11-756	FORTRAN IV-PLUS and FORTRAN-77	On de agenda	staan de volgende onderwerpen:
11 /50	on-Line Debugger	Op de agenda	staan de volgende onderwerpen.
	on Dine Debugger	10.00 uur	— Welkom en mededelingen
VAX-SPI	.IB-1 VAX Library Tape 1 (excl. SPICE2 -	10.00 uui	Aankondigingen van Digital
VIII DI L	DECUS nr. VAX-6)		Inleiding over netwerken door
VAX-SPI	·		
VAX-51 L	DECUS nr. VAX-44)		E. van Dantzig, Erasmus Uni
V-SP-25	Symposium Tape from the European		Rotterdam
V-31-23	VAX SIG, Fall 1983, Zurich		Lezingen door Digital over DECnet,
V CD 26	PC-8088 Collection		Ethernet en Poly communicatie
V-SP-26			software
V-SP-27	Symposium Tape from the RSX SIG,		
W CD CC	Fall 1983, Las Vegas in VMS/BACKUP	12.00 uur	
V-SP-29	Symposium Tape from the VAX SIG,		1.00
***	Spring 1984, Cincinnati	12.00-13.00 uur	LUNCH
VAX-79	ANSWERBAC: A Program for Printing		
	the contents of an Answerbac Message	13.30 uur	 Gelegenheid voor algemene vragen
VAX-83	MENU	1	(men hoeft zich dus niet te beperken
VAX-84	Documentations System		tot het onderwerp netwerken)
VAX-85	Bibliography System		 Corvus-Omninet door Rodelco
VAX-86	FORMATTER: A Text Formatter		 Kermit door Kees de Groot, L.H.
	Program		Wageningen
VAX-87	Student Data Base		 Sharenet door Koning & Hartman
VAX-88	POE: A Virtual Memory Text Editor	$\pm$ 17.00 uur	SLUITING
VAX-89	A Fase Driver for a DR11-B used in a		
	DA11-B mode for VAX/VMS	De kosten voo	or deelname aan deze dag bedragen f 35,—
VAX-90	DECAL to DAL Translator	per persoon.	
VAX-91	SPLICE: A Mixed-Mode Simulation	-	
	Program		
VAX-92	WOMBAT: A Netlist Comparison		
	Program		
VAX-93	SEDT: Full Function Screen Editor		
	Program		

Program

Colofon

Redaktie

W.P. Ingenegeren Rijksuniversiteit Utrecht Exper. Fysika Postbus 80000 3508 TA UTRECHT Tel.: (030) 53 14 98

Dr. L.K.J. van Romunde Erasmus Universiteit Afd. Epidemiologie Dr. Molenwaterplein 50 3015 GE ROTTERDAM Tel.: (010) 63 44 65

J.P. Hamaker Radio Sterrenwacht Oude Hoogeveensedijk 4 7991 PD DWINGELOO Tel.: (05219) 72 44

R. van Elsäcker Philips Telecomm. Ind. BV KOA 140 Postbus 32 1200 JD HILVERSUM Tel.: (035) 89 26 38

DECUS Holland Bestuur

Dr. R..Beetz, voorzitter
Ir. K. Lingbeek EDC vertegenwoordiger
G. Nicolaï
C. van den Berg
T. Driessen, sekretaris
W. Hartgerink, penningmeester
H. Lakens (Digital vertegenwoordiger)

Korrespondentieadres DECUS Holland

Mieke Lips Digital Equipment Computer Users Society Postbus 9212 3506 GE UTRECHT Tel.: (030) 64 02 22

Korrespondentie-adres DECUS Europe

Digital Equipment Computer Users Society P.O. Box 510 CH-1213 PETIT LANCY/GE Zwitserland Tel.: (41) (22) - 93 33 11

> Sluitingsdatum kopij voor DECUS HOLLAND BULLETIN NUMMER 25: 11 JANUARI 1985

SIG Adressen

RT11 SIG Dr. R. Beetz Organon Kloosterstraat 40 5349 AB OSS Tel.: (04120) 6 24 20

RSX SIG T. Driessen Pandata BV Sir Winston Churchilllaan 366 2285 SJ RIJSWIJK (ZH) Tel.: (070) 94 93 25

RSTS SIG Dr. L.K.J. van Romunde Erasmus Universiteit Afd. Epidemiologie Dr. Molenwaterplein 50 3015 GE ROTTERDAM Tel.: (010) 63 44 65

BENELUG 10/20 – PC SIG Ir. K. Lingbeek Landbouwhogeschool Wageningen Hollandseweg 1 6706 KN WAGENINGEN Tel.: (08370) 8 37 78

VAX SIG E.W. Hartgerink I.T.C. 350 Boulevard 1945 7511 AK ENSCHEDE Tel.: (053) 32 03 30

DSM (MUMPS) SIG C. van den Berg R.R.T.I. Groene Hilledijk 301 3075 EA ROTTERDAM Tel.: (010) 39 13 83

MANAGEMENT SIG J.A. de Jong Koninklijke Marine Gebouw Admiraliteit v.d. Burchlaan 31 2597 PC DEN HAAG Tel.: (070) 16 24 85

The following are trademarks of DIGITAL Equipment

Corporation. **IAS DEC DECnet** MASSBUS · **DECUS** DECsystem-10 DECsystem-20 **PDT** Digital Logo **PDP DECwriter RSTS** Word Processor **VMS** DIBOL Ergodynamic VT RSX LA100 VAX Professional Softsense EduSystem LA₅₀ **RAINBOW DEC**mate P/OS

LQP02 CP/M is a Trademark of Digital Research, Inc.